

YMPÄRISTÖTUEN ERITYISTUKIEN OPAS

**Ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen
Turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely**

Maatalouden ympäristötuki perustuu Euroopan yhteisöjen neuvoston asetukseen (EY) N:o 1698/2005 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen. Suomen nykyinen ympäristötuki käsittää ohjelmakauden 2007–2013. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaan EU rahoittaa ympäristötuen kustannuksista tällä ohjelmakaudella 28 %. Tästä poikkeuksena ovat suojavyöhykkeiden perustamisen ja hoidon sekä ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen erityistukisopimukset, joista EU rahoittaa vuodesta 2010 alkaen 45 %.

Maatalouden ympäristötuen tavoitteena on maatalous- ja puutarhatuotannon harjoittaminen kestävästi niin, että tuotanto kuormittaa ympäristöä nykyistä vähemmän, maatalouden luonnon monimuotoisuuden ja kulttuurimaisemien säilyminen turvataan sekä tuotannon harjoittamisen edellytykset säilyvät hyvinä myös pitkällä aikavälillä.

Maatalouden ympäristötuki jakautuu kaikille viljelijöille tarkoitettuihin perus- ja lisätoimenpiteisiin sekä tehokkaita ympäristönsuojelua ja -hoitotoimia edellyttäviin erityistukisopimuksiin.

Erityistukisopimuksia ovat:

- suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito
- monivaikutteisen kosteikon hoito
- pohjavesialueiden peltoviljely
- valumavesien käsittelymenetelmät (kolme tyyppiä)
- luonnonmukainen tuotanto
- luonnonmukainen kotieläintuotanto
- perinnebiotooppien hoito
- luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen
- alkuperäisrotujen kasvattaminen
- alkuperäiskasvien viljely
- ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen
- lietalannan sijoittaminen peltoon
- turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely.

Ympäristötukea täydentää vuonna 2008 käyttöön otettu ei-tuotannollisten investointien tuki. Sen avulla voidaan perustaa monivaikutteisia kosteikkoja sekä toteuttaa arvokkaiden perinnebiotooppien alkuraivaus ja aitaaminen. Myös rekisteröidylle yhdistykselle voidaan myöntää tukea ei-tuotannollisiin investointeihin sekä tehdä ympäristötuen erityistukisopimuksia perinnebiotooppien hoidosta, monivaikutteisen kosteikon hoidosta ja luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämisestä. EU rahoittaa yhdistysten tuesta 45 %.

ISBN 978-952-453-544-1 (Painettu)

ISSN 1797-402X (Painettu)

ISBN 978-952-453-545-8 (Verkkajulkaisu)

ISSN 1797-4429 (Verkkajulkaisu)

Maaseutuvirasto, PL 256, 00101 Helsinki

Puh. 020 772 007, www.mavi.fi

Helsinki 2/2010

Kannen kuva: MMM & Mavi / Yrjö Tuunanen

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MANNER-SUOMEN MAASEUDUN
KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2007-2013

Erityistukisopimukset maatalouden päästöjen vähentäjinä

Maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuksien tavoitteena on maataloudesta peräisin olevan vesistökuormituksen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Erityisympäristötuilla rahoitetaan maatalousmaahan kohdistuvia toimenpiteitä, jotka ovat alueellisesti kohdistettuja ja ympäristötuen perus- sekä lisätöimenpiteitä vaativampia. Erityisympäristötukia voivat hakea kaikki ympäristötukisitoumuksen tehneet viljelijät.

Erityisympäristötuista esitellään tässä oppaassa ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen ja turvepeltojen pitkäaikaisen nurmiviljelyn erityistukisopimukset, jotka ovat olleet haettavissa vuodesta 2008 alkaen. Näissä sopimuksissa toteutettavilla toimenpiteillä vähennetään pitkäaikaisia nurmia viljelemällä peltomaan eroosiota, maataloudesta aiheutuvaa ravinnekuormitusta sekä hiilidioksidi- ja dityppioksidipäästöjä. Sopimusten monivuotiset nurmet pitävät yllä myös peltoalueiden luonnon monimuotoisuutta. Nurmissa viihtyvät linnut ja nisäkkäät tulee ottaa huomioon sopimusalueiden niiton toteutuksessa.

Ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen erityistuen päätavoite on parantaa vesiensuojelua A- ja B-tukialueilla. Erityisesti pyritään vähentämään fosforikuormitusta sellaisilta pelloilta, joiden fosforipitoisuus on suuri. Ravinnekuormituksen vähentämisessä olennaista on myös viljelymaan eroosion ehkäiseminen.

Fosforia on kerääntynyt viljelymaahan vuosikymmenten ajan tapahtuneen lannan levityksen ja suurien fosforilannoitustummäärien seurauksena. Peltomaan korkea fosforipitoisuus ja mahdollisesti edelleen jatkuva fosforilannoitus, josta seu-

raa maan käyttökelpoisen fosforipitoisuuden kohoaminen, lisäävät fosforin huuhtoutumisriskiä. Liukoisessa muodossa olevan fosforin huuhtoutumista vähennetään tehokkaimmin lopettamalla fosforilannoitus. Samanaikaisesti on tarpeen köyhdyttää maaperän fosforivaroja poistamalla pellolta ravinteita kasvuston mukana sadonkorjuussa. Tietty fosforiyhdisteet sitoutuvat voimakkaasti maahiukkasiin. Tämän fosforin huuhtoutuminen vesistöihin vähenee, kun pelto pidetään kasvipeitteisenä ja kasvien juuret sitovat maaperää.

Turvepeltojen pitkäaikaisen nurmiviljelyn erityistuen päätavoitteena on vähentää maataloudesta aiheutuvia hiilidioksidi- ja dityppioksidipäästöjä, joiden on todettu olevan turve- ja multamailla suurempia kuin kivennäismailla. Kuivatun suon turve hajoaa ajan myötä, jolloin siitä vapautuu kasvihuonekaasuja, etenkin hiilidioksidia ja dityppioksiduulia, ilmakehään. Maatalouskäytössä turvemaan kuivatus, muokkaus, lannoitus ja kalkitus lisäävät hiilidioksidin ja typpioksiduulin muodostumista. Vastaavia päästöjä tulee myös multamaapelloilta, koska myös ne sisältävät runsaasti orgaanista ainetta, jonka hajotessa syntyy kasvihuonekaasuja. Peltokäytössä olevia turve- ja multamaita on Suomessa arviolta yli 300 000 hehtaaria, mikä tekee niistä merkittävän kasvihuonekaasupäästöjen lähteen.

Päästöt ovat suurimpia niillä turve- ja multamailla, joilla ei ole lainkaan kasvipeitettä. Päästöjä voidaan parhaiten vähentää, kun turve- ja multamaapelloja ei muokata ja ne pidetään pitkäaikaisen monivuotisen nurmikasvillisuuden peitossa. Toimenpiteellä vähennetään myös turvepelloilta aiheutuvia fosforipäästöjä, sillä monivuotinen kasvipeite vähentää maa-aineksen ja ravinteiden huuhtoutumista.

Ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen

Ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen erityistukisopimuksen voi tehdä A- tai B-tukialueella sijaitsevalle peltolohkolle. Sopimuksen kestoaika on 5 vuotta. Peltolohkon fosforin viljavuusluokan tulee olla korkea tai arveluttavan korkea. Lisäksi on mahdollista tehdä sopimus sellaiselle vesialueeseen päin kaltevalle peltolohkolle, jonka fosforin viljavuusluokka on vähintään hyvä, jos tällainen lohko sijaitsee valtaojan tai sitä suuremman vesiuoman varrella tai lammen, järven tai meren rannalla. Viljavuusluokka on todettavissa voimassa olevasta viljavuustutkimuksesta.

Sopimusta ei voi tehdä pellolle, joka ollut vähintään kaksi edeltävää vuotta pysyvästi tai tilapäisesti viljelemättömänä, kesantona tai luonnonhoitopeltona. Eräistä ympäristötuen lisätoimenpiteistä ja erityistukisopimuksista ei voida maksaa samanaikaisesti ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen erityistuen kanssa.

Voimassa olevan suojavyöhykkeen perustamisen ja hoidon erityistukisopimuksen voi vaihtaa tähän sopimukseen.

Aaro Närvänen

Viljavuustutkimus on fosforitilan muutosten seuraamiseksi tehtävä 3 vuoden välein.

Sopimus perustuu viljelijän esittämään kirjalliseen suunnitelmaan, joka sisältää sopimusalueella toteutettavat toimenpiteet jokaiselle sopimusvuodelle. Viljelijä sitoutuu siihen, että sopimukseen kuuluvia peltolohkoja ei lannoiteta eikä käsitellä kasvinsuojeluaineilla. Lohkolla tehdyt toimenpiteet on merkittävä lohkokohtaisesti muistiinpanoihin.

Suunnitelman sisältö:

- suunnittelun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet
- suunnitelma-alueen kartta sopimukseen haettavista peruslohkoista
- hoito- ja muut toimenpiteet ja niiden vuosittainen toteutusaikataulu
- selostus siitä, miten toimenpiteet edistävät asetettuja tavoitteita
- laskelma toimenpiteiden kustannuksista, tulonmenetyksistä ja taloudellisesta hyödystä
- arvio hankkeen vaikutuksista ympäristöön tai maisemaan.

Fosforitilan muutosten seuraamiseksi lohkolta on tehtävä viljavuustutkimus 3 vuoden välein ja näytetiheyden on oltava vähintään yksi maanäyte jokaista alkavaa yhden hehtaarin peltoalaa kohti. Viljavuustutkimus on siis tehtävä useammin verrattuna ympäristötuen perustoimenpiteen ehtoihin, joissa hyväksytään enintään 5 vuotta vanha viljavuustutkimus. Myös maanäytteiden määrä on suurempi.

Sopimuslohkot on pidettävä ympäri vuoden nurmipeitteisinä ja niillä on sallittua viljellä monivuotisia heinä- ja nurmikasveja. Siemenseos saa sisältää enintään 20 % typensitojakasvien siemeniä. Kasvuston alkukehityksen turvaamiseksi on ensimmäisen nurmi- tai heinäkavuston kylvön yhteydessä sallittua käyttää enintään 50 kg typpeä hehtaarille.

Maaperän fosforipitoisuuden köydyttämiseksi sopimusalueelta korjataan kasvusto pois. Kuivaheinäkavusto on korjattava lohkolta pois vähintään kerran kasvukauden aikana, nurmikavusto vähintään kaksi kertaa.

Niitto on toteutettava luonnon monimuotoisuus huomioiden ottaen siten, että sillä ei vaaranneta lintujen pesintöjä tai nisäkkäiden poikasia. Tämän vuoksi niittoa ei saa tehdä kiertämällä lohkoa reunoilta keskelle.

Tapauskohtaisesti voidaan laiduntaminen hyväksyä sopimukseen kuuluvan peltolohkon hoitotavaksi, jos sille ei ole vesiensuojelullista estettä. Pellon pinnan on laidunnettavaa pysyttävä heinä- ja nurmipeitteisenä ympäri vuoden.

Kasvusto on korjattava pois sopimusosalta maaperän fosforipitoisuuden köyhdyttämiseksi.

Kasvustoa ei saa sopimuskauden aikana uusia muokkaamalla. Nurmikasvusto voidaan kuitenkin uusia ilman muokkausta ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä suorakylvömenetelmällä.

Sopimusalueella esiintyvän hukkakauran torjunta on toteutettava hukkakauran torjuntasuunnitelman mukaisesti kasvinsuojeluaineilla tai mekaanisesti.

Turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely

Turvepeltojen pitkäaikaisen nurmiviljelyn erityistukisopimuksessa viljelijä sitoutuu kasvattamaan viljelyksessä olevalle peltomaalla monivuotisia nurmi- tai heinäkasveja vähintään kymmenvuotisen sopimuskauden ajan.

Sopimusalueen tulee olla maalajiltaan turvetta tai multa- maata. Sopimusta ei tehdä runsasmultaiselle kivennäismaalle. Maalaji todetaan voimassa olevan viljavuustutkimuksen perusteella. Yksi näyte voi edustaa korkeintaan 5 hehtaarin alaa. Näytteen tulee olla edustavalla tavalla otettu.

Heinä- tai nurmikasvusto voi olla aiemmin perustettu tai se on perustettava ilman suojaviljaa ensimmäisen sopimusvuoden aikana viimeistään 30.6.

Sopimusallalla voi kasvattaa ruokohelpeä, mutta keväällä alkavaa sopimusta ei voi tehdä lohkolle, jolla on viljelty ruokohelpeä edellisenä vuonna ja syksyllä alkavaa sopimusta ei voi tehdä lohkolle, jolla sitä on viljelty samana vuonna. Sopimusta ei voi tehdä alalle, jota koskee suojavyöhykkeiden perustamista ja hoitoa koskeva sopimus.

Kasvustoa ei saa sopimuskauden aikana uusia muokkamalla. Kasvuston voi uusia sopimuskauden aikana ilman

muokkausta suorakylvömenetelmällä. Kasvuston kemiallinen päättäminen on suorakylvön yhteydessä sallittua. Kemiallinen päättäminen ja suorakylvö on ajoitettava siten, että ympärivuotinen kasvipeitteisyys ei vaarannu.

Sopimusalueen salaojitus on sallittu. Salaojituksen yhteydessä rikkoutunut tai tuhoutunut kasvusto on kylvettävä uudelleen heinä- tai nurmikasveilla heti salaojituksen jälkeen.

Kasvusto on korjattava joka vuosi, ja sen saa käyttää hyödyksi. Niitto on toteutettava luonnon monimuotoisuus huomioiden ottaen siten, että sillä ei vaaranneta lintujen pesintöjä tai nisäkkäiden poikasia. Tämän vuoksi niittoa ei saa tehdä kiertämällä lohkoa reunoilta keskelle.

Sopimusalueen laidunnus on sallittu, mutta lohkon laidunnus tulee toteuttaa niin, että pelto säilyy koko ajan nurmipeitteisenä. Lannoituksessa viljelijän on noudatettava ympäristötukisitoumuksista ja mahdollisista muista erityistukisopimuksista aiheutuvia rajoituksia. Fosforintasauksessa on mahdollista käyttää vain kahden vuoden tasausta sen jälkeen, kun lohkolle ennen sopimusta menossa ollut fosforintasaustajako päättyy.

Yleiset tukiehdot ja tuen hakeminen

Sopimuksessa viljelijä sitoutuu noudattamaan erityistuen myöntämiseksi asetettuja ehtoja. Niihin on syytä tutustua ennen tuen hakemista. Erityistukikohtaiset sopimusehdot löytyvät sopimuslomakkeiden yhteydestä. Sopimuksessa noudatetaan sen vuoden sopimusehtoja, jolloin sopimusta on haettu. Erityistukisopimukset edellyttävät myös viljelijä-tukia koskevien täydentävien ehtojen noudattamista.

Viljelijän tulee täyttää erityistukisopimuksen voimassaolon aikana myös ympäristötukisoumuksensa perus- ja lisätoimenpiteiden sekä mahdollisten muiden erityistukisopimusten ehdot.

Sopimusalueen koko

Erityistukisopimukset tehdään koskemaan koko peruslohkoa tai sen osaa (kasvulohko). Sopimusalueen osaksi hyväksytään vähintään 0,05 hehtaarin suuruinen peltoala, joka on tukikelpoinen ympäristötuessa.

Sopimukseen hyväksyttävän alan on oltava yhteensä vähintään 1,5 ha turvepeltojen pitkäaikaisen nurmiviljelyn sopimuksessa. Ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen

sopimukseen hyväksyttävän alan on oltava vähintään 0,3 hehtaaria.

Kuka voi hakea erityistukisopimusta?

Tuen hakijan tulee olla viljelijä. Viljelijän tai hänen puolisonsa on oltava sopimuksen tekemistä edeltävän vuoden lopussa vähintään 18-vuotias, mutta ei yli 65-vuotias. Ikäedellytys ei koske julkisoikeudellisia yhteisöjä, yhdistystä, säätiöitä, koulutilaa eikä vankilatilaa.

Sopimuksen tekemisen ehtona on, että viljelijä on sitoutunut tai sitoutuu ympäristötukijärjestelmään. Jos viljelijän ympäristötukisitoumus päättyy erityistuen sopimuskauden aikana, viljelijän on sitouduttava uudelleen ympäristötukijärjestelmään.

Viljelijällä tulee olla ympäristötuessa tukikelpoista peltoa viljelyksessään vähintään 3 hehtaaria tai puutarhatilalla puutarhakasvien viljelyssä olevaa tukikelpoista peltoalaa vähintään 0,5 hehtaaria koko sopimuskauden ajan. Sopimusalaan voi sisällyttää myös vuokramaata, jos vuokrasopimus on voimassa vähintään koko sopimuskauden ajan.

Sopimuksen ja vuosittaisen maksun hakeminen

Ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen ja turvepeltojen pitkäaikaisen nurmiviljelyn erityistukisopimusten hakuaika on keväisin kerran vuodessa päätukihaun yhteydessä. Sopimushakemus jätetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus). Sopimuskausi voi alkaa 1.5. tai 1.10.

Ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen sopimusta haetaan lomakkeella 257 ja turvepeltojen pitkäaikaisen nurmiviljelyn sopimusta lomakkeella 259. Hakemuslomakkeet löytyvät Maaseutuviraston internetsivustossa www.mavi.fi. Niitä saa myös ELY-keskuksista.

Jos sopimusalaan sisältyy vuokrattua alaa, tulee hakemukseen liittää kopio vuokrasopimuksesta ja vuokra-ajan tulee olla vähintään sopimuskauden pituinen. Sopimusta haettaessa tulee hakemuksen liitteenä toimittaa myös jäljennös sopimukseen haettavien peruslohkojen voimassa olevista viljavuustutkimuksista ja kartta, johon sopimukseen haettavat peruslohkot tai lohkon osat on merkitty. Ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen erityistukihakemuksen liitteeksi tarvitaan myös suunnitelma. Tarkemmat ohjeet tarvittavista liitteistä kerrotaan sopimusehdoissa.

Tuen hakijan on haettava tuen maksua vuosittain koko sopimuskauden ajan. Vuosittaisen maksun hakeminen tehdään viljelijätukien päätukihaun yhteydessä tukihakemuslomakkeella 101B. Erityistuki maksetaan vuosittain aikaisintaan syyskuussa. Jos sopimuskausi alkaa syksyllä, maksetaan erityistuki aikaisintaan seuraavan vuoden syyskuussa.

Tuen määrä

Sopimuksen tehneelle viljelijälle maksetaan vuosittain erityistukea sopimukseen sisältyvältä peltoalalta. Tuen saami-

nen edellyttää, että maksua haetaan vuosittain. Mahdollisen valvonnan tulos voi vaikuttaa maksettavan tuen suuruuteen. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että tuen kokonaismäärän tulee ylittää 100 €, jotta tuki maksetaan.

Turvepeltojen pitkäaikaisen nurmiviljelyn sopimuksessa maksettavassa tuessa on kaksi eri tukitasoa. Korkeamman tuen, 114 euroa/ha, saavat kasvinviljelytilat sekä sellaiset kotieläin-tilat, joilla kasvatetaan nautoja, hevosia, lampaita tai vuohia yhteensä vähemmän kuin 2 eläinyksikköä. Kotieläin-tiloilla, joilla edellä mainittuja eläinlajeja kasvatetaan enemmän kuin 2 eläinyksikköä, tukimäärä on 68 euroa/ha. Jos tilatyyppi muuttuu kesken sopimuskauden tai eläinmäärä muuttuu raja-arvoon nähden, tulee tehty erityistukisopimus oikaista vastaamaan muuttunutta tilannetta.

Ravinnekuormituksen tehostetun vähentämisen sopimuksessa tuen suuruus määräytyy hyväksytyn suunnitelman mukaisten sopimuksesta aiheutuvien kustannusten, tulonmenetysten sekä alueelta saatavan hyödyn perusteella. Tulonmenetyksien arvioimiseen vaikuttaa myös lohkoilla aiemmin viljelty kasvi. Erityistuen suuruus voi olla enintään 347 euroa/ha.

Muutoksista ilmoittaminen

Viljelijän on viipymättä ja viimeistään 10 työpäivän kuluessa ilmoitettava sopimuksen tehneelle ELY-keskukselle viljelijää, tilaa ja sopimusalaa koskevista sellaisista muutoksista, jotka saattavat vaikuttaa tuen määrään taikka aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen.

Sopimusehtojen valvonta

ELY-keskus valvoo sopimusehtojen noudattamista. Tuensaa-jalla on valvontaan joutuessaan velvollisuus antaa korvauksetta kaikki ne tiedot, jotka tarvitaan valvonnan tekemiseksi.

Lisätieto

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0030

Etelä-Savon ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0120

Hämeen ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0130

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0090

Kainuun ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0100

Keski-Suomen ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0040

Lapin ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0010

Pirkanmaan ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0050

Pohjanmaan ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0140

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0110

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0020

Pohjois-Savon ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0080

Satakunnan ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0150

Uudenmaan ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0070

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Puhelinvaihte: 020 636 0060

Maaseutuneuvonta

ProAgria Etelä-Karjala

Pormestarinkatu 6, PL 46, 53101 Lappeenranta
puh. 020 747 2600

ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki
puh. (06) 416 3111

ProAgria Farma

Artturinkatu 2, 20200 Turku
puh. 010 273 1500

ProAgria Häme

Vanajantie 10 B, 13110 Hämeenlinna
puh. 020 747 3000

ProAgria Kainuu

Osmonkatu 9, 87100 Kajaani
puh. 044 320 1580

ProAgria Keski-Pohjanmaa

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
puh. 020 747 3250

ProAgria Keski-Suomi

Kauppakatu 19, PL 112, 40101 Jyväskylä
puh. 020 747 3300

ProAgria Kymenlaakso

Hovioikeudenkatu 16, 45100 Kouvolaa
puh. 020 747 3434

ProAgria Lappi

Eteläranta 55, 96300 Rovaniemi
puh. 020 747 2700

ProAgria Etelä-Savo

Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
puh. 020 747 3550

ProAgria Oulu

Kauppurienväki 23, PL 106, 90101 Oulu
puh. (08) 316 8611

ProAgria Pirkanmaa

Näsilinnankatu 48, PL 97, 33101 Tampere
puh. 020 747 2800

ProAgria Pohjois-Karjala

Koskikatu 11 C, PL 5, 80101 Joensuu
puh. 040 301 2400

ProAgria Pohjois-Savo

Puijonkatu 14, PL 1096, 70111 Kuopio
puh. 020 747 3650

ProAgria Satakunta

Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 Pori
puh. (02) 631 1600

ProAgria Uusimaa

Seutulantie 1, 04410 Järvenpää
puh. 020 747 2500

ProAgria Keskusten Liitto

Urheilutie 6, PL 251, 01301 Vantaa
puh. 020 747 2400

ProAgria Finska Hushållningssällskapet (FHS)

Hämeenkatu 28, 20700 Turku
puh. (02) 469 0114

ProAgria Nylands Svenska Lantbrukssällskap (NSL)

Liisankatu 21 B 8, 00170 Helsinki
puh. (09) 135 1244

ProAgria Österbottens Svenska Lantbrukssällskap (ÖSL)

Kauppapuistikko 16 D, 65100 Vaasa
puh. 010 839 2200

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund

Liisankatu 21 B 12, 00170 Helsinki
puh. (09) 135 1035

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MANNER-SUOMEN MAASEUDUN
KEHITTÄMISOJELMA 2007-2013

